

Oiva ja Toini

Toini ja Oiva olivat keskimäisiä erään Helsingin laidassa asuvan kirjallistoperheen lapsista. Vanhimma alkain oli lapsuuskautensa täytynyt vrittää hankkia itselleen ja toisille sisarilleen leipää kerjuulla. Kun he varttuivat sen kuntoisiksi, että kelpasivat työvoimaansa kauppaamaan, täytyi heidän mennä tehtaaseen. Tehtaiden epäterveelliset oloet painoivat leimansa pian noihin huonon ruuan ja puutteellisen hoidon saaneisiin pikku raatajiin.

Perheen isä oli murtunut keuhkotaudin kalvavana ja niin oli yhdeksän-henkinen lapsijoukko jäänyt vaille kaikkea turvaa ja tukea. Olihan lasten äidillä jolloinkin hyvinkin valoisia toivoja elämästä, vaan ne olivat jo aikoja sitten kuolleet. Hartain toivonsa oli, ettei tarvitsisi lähettää kaikkia lapsiaan mieron tielle, mutta sekin toivo oli jo haihtunut. Mieheensä kuoltua ei ollut muuta keinoa kuin laittaa heidät heti kerjuulle kun vain suinkin kykenivät.

Nyt oli jo Oivan ja Toinin vuoro tullut lähtä miero kiertämään. Oiva opetti kokoneempana Toini-siskoja miten armpaloja pyydellään. Hän vei Toinin niihin paikkoihin, joista oli itse tottunut saamaan ja etsi uusiaakin paikkoja, sillä ei sitä liikoja saanut, vaikka oli useampikin paikkoja tiedossa. Toisinaan sai juoksennella aivan väsyksiin asti keittiön ovelta toiselle, ennenkuin sai korinsa täyteen ruuan jätteitä.

Katkeralla mielellä astelivat lapsuuskäiset kaupunkia kohden nähdessään toisten lasten leikkimässä, jotka nähdessään Oivan, huusivat: "Kerjäläis Oiva kerjäläis Oiva! Kas, tyttökin! Oikein kerjäläispari, haha!"

Näin tapasivat parempiosaiten lapset häväistä näitä lapsia joille kurja yhteiskunta ei antanut huolista ja puutteista vapautta lapsuusaikaa. Oiva oli luonteeltaan rohkeampi ja oli jo tottunut tähän pilkkaukseen, mutta Toinin ujon ja hellän mielen se saf niin katkeraksi, että pieni sydän oli pakahtua mielipahasta.

"Ei sinusta ole mihinkään," sanoi Oiva. "Saat aina vullottaa jos otat heidän huutonsa huomioon, ja sitä enemmän ne kiusaavat, kun näkevät mielipahasi. Tokkohan saisit sanaa suustasi, jos joutuisit yksin kerjuulle?"

Toini oli tosiaankin aivan kivettyä, kun he menivät erään talon keittiöön ja jos ei Oiva olisi toimittanut heidän asiansa olisi se Toinilta ainakin jäänyt tekemättä. Kovin vaikealta tuntui Toinista kun Oiva jolloinkin käski hänen mennä yksinään johonkin taloon kerjäämään. Palvelijat jolloinkin tiuskuivat häyjysti Toinille. Hän ei olisi milään enää mennyt niihin paikkoihin, vaan kun oli pakko, tottui hänkin kärsimään kaikkea. Toini huomasi, että herrasväki se oli usein saattanut palvelijat huonolle tunnelle, joten he eivät olleet hänelle suuttuneita; antoivatpa monet palvelijat rouvalta salaa parempia paloja, mutta kun rouva oli keittiössä, silloin ei hän saanut usein mitään.

Oiva ei päässyt vielä varsinaiseen työhön, vaikka oli jo kymmenvuotias. Niinpä hän koetti ansaita vähän rahaa siten, että seisoskeli isolla torilla odotellen tilaisuuksia saada kantaa herrasväen ruokakoreja kotiin, josta

Lasten Osasto

hän sai aina kymmenen penniä. Korit olivat usein hyvin raskaita; ne olivat täynnä kaikenlaisia herkuja ja pienen, nälkäisen Oivan täytyi niitä kantaa pitkiäkin matkojen päähän, joten hän ei ehtinyt monta kymmenpennistä ansaita ennen kouluun menoa. Nälkäisenä ja palelevana sai Oiva odotella, koska rouvat löpettäisivät herkkujen oston, että pääsisi ansaitsemaan kymmenpennisen. Usein, kun nälkä kirveli suolia, teki Oivan mieli ostaa näillä kymmenpennisillä jotakin herkkua, että saisi edes kerrankaan syödä kyllikseen mutta hän muisti, että millä äiti sitten voisi ostaa maitoa edes nuorimmille lapsille, kun heidän vanhempain lasten ansio menee kaikki hyvin tarkoin vuokraan ja vaatteisiin. Nämä ajatukset vaivasivat Oivaa niin, ettei hän voinut ostaa edes yhdellä lantilla mitään itselleen ja hän tyytyi tosin karvaalla mielellä, viemään jokaisen pennin äidilleen.

Koulusta päästyään iltapäivällä, lähti Toini kuljeskelemaan talosta taloon, kadulta toiselle, pyytelemässä ruokaa, kunnes sai nyyttinsä täyteen. Oiva ja Toini eivät saaneet koskaan lukea läksyjänsä iltasilla, sillä heidän täytyi koettaa hankkia leipää.

Jolloinkin toimitettiin heidät koulun puolesta maalle vähäksi aikaa. Se olikin hauskin aika heidän lapsuudessaan. Tuntuu niin ihanalta päästä pois pölyisestä kaupungista ja kerjuusta rakkaaseen luonnon helmaan. Mutta ne olivat niin lyhyitä aikoja, etteivät he sillä ajalla ehtineet paljon vahvistua. Aina nälkä ja kurjuus oli heikentänyt heidän elinvoimansa niin kovin. Se ravinto, mitä he ensimmäin saivat, oli niin kutsuttua "puljonkilihaa" ja rasvaa, joita herrasväki heille antoi runsaasti, mutta josta ravinto oli kiehutettu herravaen liemiruukiksi. Maitoa he saivat kovin harvoin voista ei puhuttakaan, sillä siitä hökkelistä, jota he kutsuivat kodiksi, täytyi maksaa 13 mk. kuukaudelta vuokraa. Heidän täytyi säästää niin kovin ennenkuin he saivat vuokratuon kokoon. Siksi olivatkin kunnan kustantamat lyhyet kesälomat ihania autuuden hetkiä näiden pienten mielolaisten elämässä.

Tällaisia Oivia ja Toinia on niin paljon maailmassa. He eivät ole koskaan saaneet nauttia vapaasta luonnosta, eivät ole saaneet viettää lapsuusaikaansa huolista ja puutteista vapaana. Siksi heissä on orjan leima, katse synkkä, kalpeat heidän kasvonsa ja riutunut runmuinsa ja ennenkuin ovat päässeet nuortekaisikänsä.

Milloin tulee se aika, ettei vanhempien tarvitse ajaa lapsiansa mieron tielle? Milloin saavat kaikki lapset elää vapaasti kehittyä täyteen ikäänsä, saada kouluopetusta ja kaikkea mitä ihmistäimi tarvitsee kehittyäkseen ja jalostuakseen? — Vasta silloin kun kaikki vanhemmat oivaltavat oppia vaatimaan lapsilleen parempia elämänmahdollisuuksia. Sitten kun vanhemmista on hävinnyt orjan usko ja halu kasvattaa toisia orjia rikkaita hyödyttämään ja itse nälkään nääntymään. Silloin vasta voimme odottaa olojen paranevan, kun me vanhemmat ymmärrämme, että me itse ja lapsemme

olemme oikeutettuja nauttimaan kaikista luonnonrikkauksista. Ihmiset, jotka näin ajattelevat, vasta voivat hankkia sellaiset olosuhteet, joissa lapset kehittyvät luomakunnan kauneimmiksi kukkasiksi. Mutta sellainen onnellisuuden tila ei tule taistelutta. Siksi meidän vanhempien on liitettävä luokkataistelujain rintamaan. Niin kauan kuin joistakin itsekkäistä syistä olemme poissa tästä taistelusta, me vain lujitamme lastemme kurjuuskahleita ja jarrutamme sosialismin edistystä ja voittoa. Emmehan halunne jättää lapsillemme katkeraa muistoa itsestämme? Emmehan salline heidän ajattelevan että me olemme hidastuttaneet taistelua koko ihmiskunnan onnen ja hyvinvoinnin puolesta? — Meistä työläisistä riippuu suurena määrin lastemme hengen kasvatus. Siksi meidän olisi opittava tuntemaan ne syyt joista tämän yhteiskunnan nuriakuruus johtuu ja myöskin meidän on opittava tuntemaan ne keinot sen järjestelmän kukistamiseen ja meidän on opetettava niitä asioita myöskin lapsillemme. Vasta silloin olemme tehneet velvollisuutemme heitä kohtaan. Silloin vasta loppuvat mierolaiset maailmasta.

Olga Laine.

NUORILLE LUKIJOILLE.

En tahtois järkyttää teidän hilleitä mielenne ja saattaa teitä ajattelemaan raskaita asioita, mutta haluan ehdottaa heille, nuoret toverini, erästä asiaa, joka on teistä varmaankin hyvin mielenkiintoinen sekä hyödyllinen.

Te olette lukeneet ja kuulleet niistä julmuuksista, joita saksalaiset ja suomalaiset lahtarit ovat Suomessa harjoittaneet. Olettakaa, että teidän omaisianne tai hyviä ystäviäanne on joutunut heidän julmuuksiensa uheiksi. Olettakaa, että te jäisitte yksin kovan talven purevaan pakkaaseen jos isänne rientäisi taisteluun ihmisoikeuksien ja kansan vapauden puolesta.

Pienet ystäväni! Minä tahdon kosketella hiljaa teidän puhtaisiin sydämiinne, enkä tahdo särkeä teidän viattomia unelmianne. Elämän todellisuus on katkera, niin ankara, että jo pienet lapsetkin joutuvat ennenaikaisen julman kuoleman uhriksi kapitalistisen ahneuden takia monella tavalla. Siksi onkin työväenluokan lapsilla jo omat pienet taistelujärjestönsä — ihanneliitot, joissa he jo opettelevat toimimaan yhteiskunnallisen vallankumouksen edistämiseksi.

Juuri teille ihanneliitollaiset teenkin ehdotuksen. **Perustakaa lasten lahjotusrahasto**, jolla voitte avustaa Suomen työväenlapsia. Te tiedätte, että heidän äitinsä kiskovat puukuoria, josta he tekevät leipää lapsilleen. Te tiedätte, että tuhansia Suomen työväenlapsia kuolee nälkään ja nälästä ja kurjuudesta johtuviin tauteihin samalla kertaa kun junkkerit ja lahtarit lisäävät veroja heidän vanhempainsa hartiolle ja verottajien lapset syövät puhlasta leipää ja ravitsevaa ruokaa.

Sorrettuun Suomen työväenlapsia voivat tämän maan nuoret suomalaiset toverit avustaa rahalla ja siksi voisivat ihanneliitollaiset kokouksiinsa keskustella tästä ehdotuksestani ja päättää, olisi-

ko tällaisen lahjotusrahaston perustaminen hyödyllinen.

Rahat eivät nyt mene Suomeen, mutta voidaanhan sellaista rahastoa siitä huolimatta koota ja sitten lähettää sinne kun hunnit ja lahtarit on — tety. Suomi on siksi riistetty ja raadeltu, että lastenkin tarjoama pieni apu on suuresta merkityksestä kun se päivä koittaa, että siellä on edes sen verran vapautta, että me voimme kärsiviä toveritamme auttaa.

Teillä täällä, pienet toverit, on vielä edes viljaleipää ja monenlaisia mukavuuksia, ioista Suomen lapset eivät mitään tiedä, joten te voitte itsekukin pistää muutaman sentin vuodessa tällaiseen lahjotusrahastoon.

Vastatkaahan pienillä kirjeilläänne Lasten osastossa mitä ajattelette ehdotuksestani.

Teidän ystäväanne

A. Langila.

TEPONNIEMEN ASUKKAAT

(Jatkoo kahdeksanelta sivulta)

Polisia piti kulettaa ympäri kylää, kuin mitään näytettävää!

Mutta oli niin outoa, kun ei tiennyt, kenen kanssa piti seurata, kenen ei...

Hienojoen herraskaisten tuttuja ei oltu. Talollisetkään eivät pitäneet vertaisenaan ja mökkiläisten ja muiden työläisten seuraan ei enään sopinut mennä.

Kaupungissa oli arvo kohonnut, niin he otaksuivat.

Tytöt, kuin myös sullasmiestä, aivan kauhistuivat kun kuulivat että Hmi tytön on tapana käyttää työväen huveissa ja puheita kutulemassa.

Muori salavilheä kuiskasi että Ojalan Toivo mieli heidän Hmiin perään palaa. Sitten hän vielä harmitellen kertoi minkäläinen apostoli Toivo, oli Helsingissä tullut. Aivan oli paikkakunnan pilalle villinnyt saarnoiltaan.

Nyt Hmi joutui sinne Tiihalaa, ettei häntä voinut olla aina neuvomassa ja varottamassa, ettei kaikkeen hulluuntuisi ja taikertuisi, kuten muut kylän nuoret.

Muori oli kiittolinen, kun kuuli, että hänen tyttärensä kaupungissa olivat toki miinastaneet käydä kirkossa ja pitäneet kiinni vanhoista, hyvistä tavoista.

Hilmakin salaperäisesti kuiskasi, ettei suinkaan hän olisi poliisia seuralaisekseen saanut, jos hän nyt jokapaikassa olisi juoksennellut, työväentalolla ja muissa alhaisen kansan kokouksissa käynyt, ja jos olisi hankkinut kaikellaisia tuttavuuksia.

Voivathan he kutsua Hmiin Helsinkiin, jos näyttäisi, että hän pitämältä hankkii kaikenlaisia sopimatonta seurausta, niin kuin Ojalan Toivo...

Tytöt tätä ehdottivat.

Tiiholan elämästä Teponniemen tyttäret usein kyselivät. Olivathan Tiihalaa neidit ja nuori herra lapsena heidän parhaista ystäviään olleet. Tytöt muistelivat sitä aikaa, kun isä ja äiti päivätyössä kulkiessaan ottivat lapsia mukaansa Tiihalaa.

Siellä saivat he yhdessä leikkiä talon lasten kanssa.

Mutta nyt olivat he paljon ylipistyneet nämä Tiihalaa nuoret. Katsoivat jo ketä seuraan sallittiin...

Tyttöjä vähän harmitti, kun ei arvo ollutkaan kohonnut kaupungissa niin korkealle, että olisi kelvannut parempien ihmisten seuraan...

(Jatketaan.)